

บทที่ 4

ผลการศึกษา

หลักสูตรโรงเรียนชวามระดับมัธยมศึกษา

ภายหลังจากการทำความเข้าใจวัตถุประสงค์การจัดทำหลักสูตรโรงเรียนชวามจังหวัด นครสวรรค์ เพื่อยกระดับองค์ความรู้และวุฒิทางการศึกษาให้กับเกษตรกรรวมถึงพัฒนาวิถีชีวิต เกษตรกรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น วิทยากรในแต่ละหน่วยงานได้ให้ความรู้ในเรื่องกระบวนการเรียนรู้ ของโรงเรียนชวาม ตามบทบาทความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เข้าร่วมพัฒนาหลักสูตร จาก กศน. จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์ เครือข่ายโรงเรียนชวาม ทั้งนี้เพื่อเป็นการวาง พื้นฐานในการระดมสมองแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อพัฒนาหลักสูตรตามสาระวิชาในช่วงบ่าย โดยกระบวนการ การพัฒนาสาระวิชาที่มีพี่เลี้ยงที่เป็นเจ้าหน้าที่ กศน. จังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานเกษตรจังหวัด นครสวรรค์ และ คณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ประจำกลุ่มย่อย ทั้ง 8 สาระวิชา และให้ เกษตรกรจากหน่วยงานต่างๆ มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีประเด็นในการร่วม ขับเคลื่อนหลักสูตรสำคัญๆ ดังนี้

1. สิ่งที่ชวามในพื้นที่มีความรู้/ มีกระบวนการเรียนรู้ในอดีต - ปัจจุบัน
2. สิ่งที่ชวามอยากให้ใช้วัดหรือประเมินองค์ความรู้/ กระบวนการเรียนรู้ในพื้นที่
3. สิ่งที่ชวามยังไม่รู้และอยากให้มีการเพิ่มเติมในหลักสูตร
4. ความสัมพันธ์กับสาระวิชาทั้ง 8 กลุ่มสาระวิชา

ภายหลังจากการระดมสมองแบ่งกลุ่มย่อยตามสาระวิชาทั้ง 8 สาระวิชาได้แก่ วิชาพื้นฐาน 4 สาระ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาต่างประเทศ และภาษาไทย กลุ่มวิชาประสบการณ์ ได้แก่ ทักษะชีวิต 1 ทักษะชีวิต 2 พัฒนาสังคมชุมชน พัฒนาอาชีพและเทคโนโลยี ได้มีการนำเสนอผลการ พัฒนายกร่างหลักสูตรตามหัวข้อสาระวิชาทั้ง 8 โดยให้ตัวแทนกลุ่มสาระวิชาได้นำเสนอผลการระดม สมอง และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับที่ประชุม

ผลจากการประชุมระดมสมองเพื่อพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนชวามจังหวัดนครสวรรค์ทำ ให้ทราบถึงองค์ความรู้ที่มีอยู่ในพื้นที่โรงเรียนชวามจังหวัดนครสวรรค์ ทราบถึงความต้องการในการ เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อเสริมศักยภาพของเครือข่ายโรงเรียนชวาม ทราบถึงแนว ทางการสร้างเครื่องมือในการประเมินวัดผลของกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทและความ

ต้องการของชวาวนา รวมถึงทราบแนวทางการพัฒนายกระดับหลักสูตร โรงเรียนชวาวนาให้กลายเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานทางวิชาการตามกรอบแนวคิด สาระวิชา 8 สาระวิชาของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนครสวรรค์

จากการรวบรวมข้อมูลในเวทีทำให้สามารถสะท้อนข้อมูลในการพัฒนาสาระวิชาทั้ง 8 สาระวิชาที่ได้รับระดมสมองทั้งจากเจ้าหน้าที่หน่วยงาน เครือข่ายโรงเรียนชวาวนาและชวาวนาที่เข้าร่วมกระบวนการ โดยจัดแบ่งเป็นสาระวิชา 8 สาระตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของศูนย์ศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดนครสวรรค์ได้ดังนี้

สาระวิชาภาษาไทย

สิ่งที่ชวาวนามีความรู้	จะวัดอย่างไร	อะไรที่ยังไม่รู้/อยากให้เพิ่มเติม	ความสัมพันธ์กับสาระวิชาทศน.
1.อ่านวิธีการใช้ยา/ปุ๋ย	1.แบบทดสอบ	1.เรียนเพิ่มเติมเรื่องการจดบันทึกการประชุม	สาระการอ่าน
2.อ่านแผ่นพับประชาสัมพันธ์	2.ใบงานคำสั่งให้อ่านและปฏิบัติตามได้	2.หลักการพูดในที่ชุมชน	สาระการเขียน
3.อ่านบันทึกประจำวัน/สัปดาห์	3.เขียนตามคำสั่งได้	3.หลักการอ่านคำควบกล้ำการเว้นวรรคตอน	สาระการฟังการดูและการพูด
4.เขียนบันทึกกราบรับ-รายจ่าย,บัญชีครัวเรือน	4.จดบันทึกงานที่ได้รับ	4.หลักการเขียน	สาระหลักการใช้ภาษา
5.อ่านวิธีการทำปุ๋ยจากเอกสาร	5.สรุปจากเรื่องที่ฟังได้/ในห้องเรียน	5.มารยาทในการฟังในที่ประชุม	สาระวรรณคดีและวรรณกรรม
6.เขียนบันทึกการประชุม	6.พูดเล่าเรื่องที่ฟัง/อ่านให้เพื่อนฟังได้	6.การเขียนโครงการ, จดหมายติดต่อระหว่างกลุ่ม	
7.จดสูตรการทำปุ๋ย, สารไล่แมลง	7.เล่า/ร้องเพลงพื้นบ้านได้ เช่น เพลงเกี่ยวข้าว เพลงแห่นาง	7.มีการแลกเปลี่ยนภาษาถิ่น	

	แมวและอธิบาย ความหมายของเพลง ได้		
8.การพูดในที่ประชุม กลุ่ม	8.เลือกใช้ภาษาได้ เหมาะกับบุคคล	8.การใช้คำสุภาพ,คำ ราชาศัพท์	
9.บอกข่าวสารกับ สมาชิก	9.หลักการผ่าน การอบรมการเป็น วิทยากร		
10.สรุป-แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นจากการดู งาน			

สาระวิชาวิทยาศาสตร์

สิ่งที่ชื่อนามีความรู้	จะวัดอย่างไร	อะไรที่ยังไม่รู้/อยากให้ เพิ่มเติม	ความสัมพันธ์กับสาระ วิชาสน.
1.ดิน 1.1 การวิเคราะห์ดิน - PH - องค์ประกอบ - ฟาง (การใช้จุลินทรีย์,การ เผา)(จับหนู,เลี้ยงวัว)	- สังเกต - สัมภาษณ์ - ตรวจสอบผลงาน - การทดสอบ - วุฒิบัตร	1.ให้ความรู้เรื่องหมอดิน	สาระที่3 ว.3.1,ว3.2, สาระที่6
2.พันธุ์ข้าว 2.1 เตรียมเมล็ดพันธุ์ -ซื้อจากแหล่งที่เชื่อถือ ได้ - ปรับปรุงเอง	-การเข้าอบรม - ผลผลิตที่ได้	- การเปรียบเทียบพันธุ์ ข้าวในแต่ละแปลง (ต่างพันธุ์) - การทำหมันข้าว (F) - การถ่ายทอดทาง	สาระที่1 ว.1.1,ว1.2

<p>- คัดเมล็ดสมบูรณ์</p> <p>2.2 ชนิดของพันธุ์ข้าว</p> <p>- นาปี(เหลืองประทิว)</p> <p>- นาปรัง (หอมปทุม, สุพรรณ, ชัยนาท)</p>		<p>พันธุกรรมของข้าว</p>	
<p>3.น้ำ</p> <p>-การควบคุมระดับน้ำ</p> <p>-การวิเคราะห์คุณภาพน้ำ</p>	<p>3.ใบตรวจคุณภาพน้ำ (กรมควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อม)</p>	<p>3.หลักการอ่านค่าควบกล้ำการเว้นวรรคตอน</p>	<p>สาระที่3 ว.3.1,ว3.2,</p>
<p>4. ปุ๋ย</p> <p>4.1ปุ๋ยอินทรีย์(ผง,เม็ด)</p> <p>4.2ปุ๋ยชีวภาพ(น้ำ)</p> <p>4.3 ปุ๋ยเคมี</p>	<p>-ผ่านการอบรม</p>	<p>-ระบบการทำปุ๋ยอัดเม็ด</p> <p>- การทำฮอร์โมนน้ำ</p>	<p>สาระที่3 ว.3.1,ว3.2,</p>
<p>5.แมลง</p> <p>5.1แมลงที่มีประโยชน์</p> <p>5.2 แมลงศัตรูพืช (รูปร่าง,ที่อยู่อาศัย, วงจรชีวิต,ลักษณะการทำลาย,ป้องกัน,กำจัด)</p>	<p>- สังเกต,จับบันทึก</p>	<p>- วิเคราะห์แมลงไว้เป็นตัวอย่าง เป็นสื่อการเรียนการสอน</p>	<p>สาระที่1 ว.1.2</p> <p>สาระที่2 ว.2.1</p>
<p>6.พัฒนาการข้าว (ราก,ลำต้น, ใบ, การเจริญเติบโต ภายนอก+ภายใน ฯลฯ)</p>	<p>-แบบทดสอบ</p>	<p>-ระบบการลำเลียง (สรีระวิทยา)</p>	<p>สาระที่1 ,2,5,7</p>
<p>7.ระบบนิเวศน์</p> <p>-สำรวจแปลงนา</p> <p>- สิ่งมีชีวิต</p> <p>-สมดุลทางธรรมชาติ</p>	<p>- สังเกตการเพิ่มของสิ่งมีชีวิต</p>	<p>-หลักการวิทยาศาสตร์ เครื่องมือต่างๆ</p>	<p>สาระที่1 ,2,3,5</p>

8.เทคโนโลยีก่อนและ หลังการเก็บเกี่ยว - ก่อนเก็บเกี่ยว - หลังการเก็บเกี่ยว	- สังเกต,บันทึก - ผลผลิตต่อไร่ - ราคา	- เครื่องมือวัดความชื้น - การอบข้าว	สาระที่ 8,4,5
9.บอกข่าวสารกับ สมาชิก	9.หลักฐานการผ่าน การอบรมการเป็น วิทยากร		
10.สรุป-แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นจากการดู งาน			

สาระวิชาคณิตศาสตร์

สิ่งที่ชาวนามีความรู้	จะวัดอย่างไร	อะไรที่ยังไม่รู้/อยากให้ เพิ่มเติม	ความสัมพันธ์กับสาระ วิชาศน.
1.ต้นทุนการทำนา	1.บันทึกรายรับ- รายจ่ายในการทำนา	การนำเสนอข้อมูล	1.สาระที่1(1.1)
2.การทำบัญชีรายรับ- รายจ่าย	2.บันทึกบัญชี ครัวเรือน (รายรับ- รายจ่ายการทำนา)	สถิติเบื้องต้น	2.สาระที่1 (1.1)
3.กำไร-ขาดทุน	3.เปรียบเทียบต้นทุน การทำนาด้วยสารเคมี กับสารหมักชีวภาพ		3.สาระที่1 (1.4)
4. การคำนวณ อัตราส่วนปักดำต้น กล้า/ไร่	การสัมภาษณ์และ ทดสอบด้วยการ คำนวณ	(สาระที่5 (5.1))	4.สาระที่1(1.1,1.2,1.3)
5.อัตราส่วนการใช้ปุ๋ย	5.ทดสอบการคำนวณ และการปฏิบัติจริง	สาระที่6(6.3),(6.4)	5.สาระที่1(1.1,1.2,1.3)

6.อัตราส่วนในการใช้สารหมักชีวภาพ	6.แบบทดสอบการคำนวณ	สาระที่6 (6.5)	6.สาระที่1(1.1,1.2,1.3)
7.อัตราส่วนผลผลิตต่อพื้นที่	7.แบบประเมินและการบันทึกหลักฐานการเรียนรู้		7.สาระที่1(1.1,1.2,1.3)
8.การคำนวณอัตราการออกของเมล็ดพันธุ์ข้าว	8.แบบประเมินและการบันทึกหลักฐานการเรียนรู้	สาระที่ 3	8.สาระที่1(1.1,1.2,1.3)
9.อัตราความสมบูรณ์ของข้าวกระเทาะ	9.แสดงขั้นตอนในการสำรวจระบบนิเวศน์	สาระที่(3.1),(3.2)	9.สาระที่1(1.1,1.2,1.3)
10.อัตราส่วนแมลงในระบบนิเวศน์	10.การคำนวณในภาคปฏิบัติ		10.สาระที่5 (5.2,5.3) สาระที่6 (6.1,6.2)
11.การคำนวณพื้นที่ในรูปแบบต่างๆ	11.การคำนวณในภาคปฏิบัติ		11.สาระที่2 (2.1,2.2,2.3)

สาระวิชาภาษาอังกฤษ

ระดับประถมศึกษา	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
1. อ่าน A-Z ได้	1. อ่านออกเขียนได้ในเรื่องของศัพท์ภาษาอังกฤษ	1.1สามารถพูดสื่อสารภาษาอังกฤษเบื้องต้นเกี่ยวกับวิถีชวานาได้
2. รู้และเทียบพยัญชนะ / สระ ผสมคำในภาษาอังกฤษและภาษาไทยได้	2. สามารถแต่งประโยค และแปลความหมายเกี่ยวกับภาษาอังกฤษได้	1.2 สามารถอ่านภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวิถีชวานาได้อย่างเข้าใจ
3. รู้ศัพท์เบื้องต้นเกี่ยวกับวิถีชีวิตชวานา เช่น ดิน,น้ำ,ข้าว , วัน,เดือน,ปี ,ฤดู ฯลฯ	3.รู้ศัพท์และแต่งประโยคเกี่ยวกับวิถีชีวิตชวานาเป็นภาษาอังกฤษได้	1.3 เขียนภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการสื่อสารได้
		1.4 การฟังภาษาอังกฤษเกี่ยวกับ

		วิถีชานา / การเกษตรจากข้อมูล ข่าวสารได้
--	--	--

สาระวิชาพัฒนาสังคมและชุมชน

สิ่งที่ชานามีความรู้	จะวัดอย่างไร	อะไรที่ยังไม่รู้/อยากให้ เพิ่มเติม	ความสัมพันธ์กับสาระ วิชาสน.
1. ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรม -รู้ประวัติพระพุทธ ศาสนาจากที่วัด - การปฏิบัติตามศีล	- สัมภาษณ์ - สังเกต - คู่มือที่จริง - สอบถามคนใน ครัวเรือนคนข้างบ้าน ในหมู่บ้าน - วุฒิปัตร์	- การเจริญเติบโตของ ข้าวพร้อมแนว ทางแก้ไขในฤดูหนาว - เรื่องการเมืองการ ปกครองของไทย	ประถม (เรียนรู้,เข้าใจ) ม.ต้น (นำสู่การปฏิบัติ) ม.ปลาย (อธิบาย,สอน คนอื่นได้)
2.หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม การดำเนิน วิถีชีวิต - แหนางแมว - พิธีสู่ขวัญข้าว - ทำบุญกลางบ้าน			
3. เศรษฐศาสตร์ - การลดต้นทุนการ ทำนา - การทำ บ/ช การผลิต - การแปรรูปข้าว - เศรษฐกิจพอเพียง (พออยู่พอ กิน,พึ่งตนเอง)			

4. ประวัติศาสตร์ - ประวัติหมู่บ้าน -รู้ประวัติที่มาของ พิธีกรรมต่างๆ			
---	--	--	--

สาระวิชาพัฒนาทักษะชีวิต 1 (สุขศึกษา)

สิ่งที่ชาวนามีความรู้	จะวัดอย่างไร	อะไรที่ยังไม่รู้/อยากให้ เพิ่มเติม	ความสัมพันธ์กับสาระ วิชาศน.
1. มีความรู้ในการ เจริญเติบโตและ พัฒนาการทางร่างกาย ในอดีตและปัจจุบัน เช่น - การให้นมทารก - การติดเชื้อโรค/ สารพิษ - การเรียนรู้พฤติกรรม ในการดำรงชีวิตและ ช่วยเหลือผู้ปกครอง - ความผูกพันของพ่อ แม่กับลูกในอดีตจะ แน่นแฟ้นกว่า - ค่านิยมของบุตร ชาวนาในปัจจุบันทำ ให้ครอบครัวชาวนา เป็นหนี้	- ใช้เกณฑ์มาตรฐาน ของสาธารณสุข วัด การพัฒนาทางร่างกาย และสมอง - ใช้สถิติของสาธารณสุข ในการให้นมทารกโดย ใช้นมแม่ - วัดความสุขและความ อบอุ่นของครอบครัว โดยการสังเกต	- ปวดข้อ / ปวด กระดูก มีวิธีป้องกัน และรักษาอย่างไร	- การเจริญเติบโตและ พัฒนาการของมนุษย์
2. ชาวนาเข้าใจถึงเรื่อง	- สถิติการทำแท้งและ	- อยากให้หน่วยงานที่	- เข้าใจ และเห็นคุณค่า

<p>เพศศึกษา,เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างเพศ,เยาวชนในยุคปัจจุบัน มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร, เยาวชนเข้าใจในวิธีป้องกันในการมีความสัมพันธ์ทางเพศแต่ไม่ปฏิบัติ วัยรุ่นเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายในอดีตบุตรหลานชวณารักนวลสงวนตัว</p>	<p>ทอดทิ้งบุตรของเด็กและเยาวชนจากสถิติของโรงพยาบาล/ สาธารณสุข/ก.พม/ อสม.</p>	<p>เกี่ยวข้องจัดกิจกรรมครอบครัวอบอุ่นทุกๆวิธี</p>	<p>ในชีวิตครอบครัว, เพศศึกษาและมีทักษะในการดำเนินชีวิต</p>
<p>3. ออกกำลังกายควบคู่ไปกับการทำนาในปัจจุบันมีความแตกต่างกันระหว่างนั้นทนทานการทำนาในอดีตมีการร้องรำทำเพลงในระหว่างการเก็บเกี่ยวผลผลิต</p>	<p>1. ร่างกายแข็งแรงโดยการสังเกต 2.จิตใจแจ่มใส สุขภาพจิตดี โดยใช้แบบสัมภาษณ์ 10 ข้อ</p>	<p>1. อยากรู้จักกีฬาในวันประเพณีสำคัญของไทย</p>	<p>การเคลื่อนไหว,การเล่นเกม,และกีฬา</p>
<p>4. การเสริมสร้างสุขภาพ มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือ อสม. ช่วยแนะนำและให้ความรู้เบื้องต้นแต่ชวณานไม่ค่อยปฏิบัติ ยกเว้นชวณานที่เข้าใจ</p>	<p>1. การเข้ารับการรักษาพยาบาล ตามสถานพยาบาลโดยใช้สถิติทางการรักษาของสถานพยาบาล</p>		<p>การสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพ</p>

โครงการโรงเรียน ชานา เพราะเข้าใจถึง อันตรายและใช้ปุ๋ย อินทรีย์และ สารชีวภาพ			
5. ได้รับสารพิษจาก การตกค้างที่ชานาใช้ สารเคมีได้รับสารพิษ อย่างรุนแรง การดื่ม สุราทำให้ร่างกายเสีย สมดุล จนก่อให้เกิด อุบัติเหตุในระหว่าง การปฏิบัติงาน	1. ตรวจสอบเลือดโดย ใช้เครื่องวัดสารเคมี 2. การเข้ารับการ รักษาพยาบาล ตาม สถานพยาบาลโดยใช้ สถิติทางการรักษาของ สถานพยาบาล	1. การรณรงค์ให้ ความรู้ เรื่องโทษของ สารพิษ, สารเสพ ติด, สิ่งเสพติด	พฤติกรรมเสี่ยงต่อ สุขภาพ ,อุบัติเหตุ การ ใช้ยาสารเสพติดและ ความรุนแรง

สาระวิชาพัฒนาทักษะชีวิต2 (ศิลปะ)

สิ่งที่ชานามีความรู้	จะวัดอย่างไร	อะไรที่ยังไม่รู้/อยากให้ เพิ่มเติม	ความสัมพันธ์กับสาระ วิชาสน.
1. ทักษะศิลป์ เรื่อง ศิลปะในท้องถิ่น การแกะสลัก - การปั้น (เครื่องปั้นดินเผา) เรื่อง ศิลปะไทย - จิตรกรรมฝาผนัง - พิพิธภัณฑน์ - วัดต่างๆ ในท้องถิ่น เรื่อง ประเพณี, วัฒนธรรม	- การสัมภาษณ์ - การสังเกต - การลงมือปฏิบัติจริง จากการแสดงออก - ทำแบบทดสอบ	- ต้องการรู้พื้นศิลปะ ประเพณี และ วัฒนธรรมพื้นบ้าน เพราะขาดการสืบทอด จากคนรุ่นเก่าๆ	- ด้านศิลปะ ประเพณี และวัฒนธรรม พื้นบ้าน

ภูมิปัญญาในท้องถิ่น - การแทงหยวก - กล้วยกวน			
2. ดนตรี เรื่อง เครื่องดนตรี, การขับร้องเพลง(ไทยและสากล) - มโหรี, เป่าพาทย์ - กลองยาว - เพลงกล่อมเด็ก	- การสัมภาษณ์ - การสังเกต - การลงมือปฏิบัติจริง จากการแสดงออก - ทำแบบทดสอบ	- อยากให้มีการฟื้นฟูเกี่ยวกับดนตรีไทย พื้นบ้านและ การเล่นพื้นบ้าน	- มีความสัมพันธ์กับเรื่องที่ 2 คือเรื่องดนตรีไทย
3. นาฏศิลป์ เรื่อง การเข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์ - เดินกำรำเคียว - รำกลองยาว - สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือหมู่บ้านที่ตนอยู่	- การสัมภาษณ์ - การสังเกต - การลงมือปฏิบัติจริง จากการแสดงออก - ทำแบบทดสอบ	- ต้องการให้มีการสืบทอดไปถึงลูกหลาน	- มีความสัมพันธ์กับเรื่องที่3 เรื่องของนาฏศิลป์

4.สาระวิชาพัฒนาอาชีพ

สิ่งที่ชาวนามีความรู้	จะวัดอย่างไร	อะไรที่ยังไม่รู้/อยากให้เพิ่มเติม	ความสัมพันธ์กับสาระวิชาศน.
1.หันกลับมาใช้ชีวภาพ 2.เรียนรู้การกำจัดแมลง(แบบชีวภาพ) 3. เรียนรู้เรื่องแมลง /	- ลดต้นทุนการผลิตได้ - ผลผลิตมีคุณภาพดี (ปลอดภัย/ปลอดสารพิษ) (บันทึก/แปลง) - สามารถแยกแยะการ	-แสวงหาความรู้ใหม่ๆ - มีการแลกเปลี่ยน/ประสบการณ์กับกลุ่มที่ประสบผลสำเร็จ บ่อยๆ	สาระที่ 1

<p>ระบบนิเวศน์</p> <p>4. ลดต้นทุนครัวเรือน</p> <p>5. การทำบัญชีครัวเรือน</p> <p>6. สุขภาพดีขึ้น</p> <p>7. สิ่งแวดล้อมดีขึ้น</p> <p>8. มีการทำกิจกรรมเป็นกลุ่มเรียนรู้ร่วมกัน/แลกเปลี่ยนประสบการณ์</p> <p>9. สามารถยกระดับความเป็นอยู่ของชุมชน</p> <p>10. ลดปัญหาความขัดแย้ง / ครอบครัวยุติธรรม</p>	<p>กำจัดโดยใช้สมุนไพร</p> <p>- ทำสารไล่แมลงโดยใช้วัสดุจากท้องถิ่น</p> <p>- รู้วิธีการกำจัดระยะต่างๆของวงจรชีวิตแมลง</p> <p>(บันทึก/ทดลอง)</p> <p>- รายได้เพิ่มขึ้น</p> <p>(บันทึก)</p> <p>- รู้ที่มาที่ไปของเงิน</p> <p>- มีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน</p> <p>- ตรวจสอบได้</p> <p>(บันทึก)</p> <p>- ไม่เครียด/ ครอบครัวยุติธรรม</p> <p>มีความสุข</p> <p>- ร่างกายแข็งแรง/ สมบูรณ์</p> <p>(สุขภาพ/สัมภาระ/ข้อมูลการศึกษา)</p> <p>- อากาศบริสุทธิ์/ระบบนิเวศน์ทั่วไปดีขึ้น</p> <p>(สัมภาระ)</p> <p>- เกิดการจัดตั้งกลุ่ม</p> <p>- เกิดชุมชนเข้มแข็ง</p> <p>(ชุมชน)</p> <p>- รายได้เพิ่มขึ้น</p> <p>- ประชาชนมีความสุข</p> <p>(ชุมชน/บันทึก)</p>	<p>- พัฒนากลุ่ม/เข้มแข็ง/ยั่งยืน</p>	
--	---	--------------------------------------	--

	-ร่วมมือร่วมใจกัน พัฒนาชุมชน (ชุมชน)		
1. วิวัฒนาการในการประกอบอาชีพ 2. สามารถนำประสบการณ์จากการทำนามาถ่ายทอด 3. ปรับวิธีการจากการศึกษาดูงานมาประยุกต์ใช้กับวิถีชีวิตของชาวนา	- รายได้ของเกษตรกร/ผลผลิตดีขึ้น(บันทึก) - วิทยากร - รวมกลุ่มตั้งฐานการเรียนรู้ - ขยายฐานการเรียนรู้(บันทึก/ชุมชน) - มีประสบการณ์ใหม่ๆ - ได้วิชาการใหม่ๆ มาประยุกต์กับการพัฒนาอาชีพ(บันทึก/แปลง)	- ความรู้ / วิธีการใหม่ๆ (เพิ่มเติม) - พัฒนาอาชีพหลากหลาย - พัฒนาพันธุ์ข้าว(ทุกรูปแบบเพิ่มเติม) - แปรรูปผลผลิต	สาระ 2
1. คัดพันธุ์ข้าวผสมพันธุ์ข้าว - น้ำเกลือ - กะเทาะเปลือก/ข้าวกล้อง - คัดพันธุ์ปน 2. ทำปุ๋ยจากวัสดุในถิ่น 3. เครื่องมือในการประกอบอาชีพ - ดักจับแมลง - คัดพันธุ์ - ปุ๋ย 4. พัฒนาผลผลิตเข้าสู่ตลาด 5. กำหนดแบบฟอร์ม	- แยกแยะเมล็ดพันธุ์ที่ดี และด้อย(บันทึก/ผลการทดลอง/แปลง) - นำความรู้จากแหล่งต่างๆมาพัฒนาและปฏิบัติได้(บันทึก/การทดลอง/แปลง) - นำความรู้จากแหล่งต่างๆมาพัฒนาและปฏิบัติได้(บันทึก/การทดลอง/แปลง) - เพิ่มรายได้ครอบครัว/ชุมชน (บันทึก/ชุมชน) - นำความรู้จากแหล่ง	- การแลกเปลี่ยนระบบการจัดการองค์ความรู้(ในรูปแบบการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน) ทางารออกแบบ และเทคโนโลยี	สาระที่ 3

การทำบัญชี	ต่างๆมาพัฒนาและปฏิบัติได้(บันทึก/แปลง)		
<ul style="list-style-type: none"> - ได้รับข่าวสารจากทุกๆด้าน - นสพ./เอกสารเผยแพร่ - โทรศัพท์ - TV/วิทยุ - หอกระจายข่าว - CD - รถประชาสัมพันธ์/อื่นๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้เพิ่มเติม (บันทึก/การทดลอง/แปลง/ชุมชน) 	<ul style="list-style-type: none"> อยากพัฒนาการเรียนรู้ระบบ IT 	<ul style="list-style-type: none"> สาระที่ 4 เทคโนโลยีสารสนเทศ
<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ (รวบรวมข้อมูลการทำนาเพื่อเผยแพร่) 2. พัฒนานวัตกรรมใหม่ๆโดยอาศัยเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ 3. จัดตั้งกองทุนรวมผลผลิตจากสมาชิกเพื่อแปรรูป/จัดจำหน่าย 	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถเปิดเป็นแหล่งค้นหา/เรียนรู้ให้กับผู้สนใจ(ชุมชน/บันทึก) - รู้จักการประยุกต์ใช้ให้ตรงกับความต้องการ - ลดต้นทุนแรงงาน/การผลิต(บันทึก/แปลง) - มีการระดมทุน/ผลิตภัณฑ์ - การจัดการเป็นระบบ/ตรวจสอบได้ - สามารถติดต่อสื่อสารกับกลุ่มอื่นได้ 	<ul style="list-style-type: none"> -ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> สาระที่ 5 เทคโนโลยีเพื่อการทำงานและอาชีพ

	(บันทึก/ชุมชน/ตลาด/ เศรษฐกิจชุมชน)		
--	---------------------------------------	--	--

หลักสูตรโรงเรียนชาวนาในระดับปริญญา

หลักสูตรระดับปริญญาตรี

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สำหรับโรงเรียนชาวนา มีกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรที่มาจากผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับผู้ทำงานด้านกระบวนการเรียนรู้ ผู้รับผลของหลักสูตร และเกษตรกรผู้ทำนา หรือผู้ที่มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

1. อ.พรณภัทร ใจเอื้อ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
2. อ.วรภพ วงศ์รอด	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
3. อ.ปวงค์มนัส อินทะจักร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
4. ดร.สนั่น กัลปา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
5. ดร.สุภาวรรณ วงศ์คำจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
6. อ.ชัยยศ ก้อนจันทร์เทศ	กศน.อ.เมือง จ.นครสวรรค์
7. อ.ถิราวัฒน์ พันธุ์สัง	กศน.อ.เมือง จ.นครสวรรค์
8. นพ.สมพงษ์ ยุงทอง	นครสวรรค์ฟอรัม
9. นายไพศาล เจียนศิริจินดา	ศูนย์ฯ สช. ภาคเหนือ จ.นครสวรรค์
10. นายอดิศักดิ์ จันทวิชานวงษ์	นครสวรรค์ฟอรัม
11. นายนพดล มั่นศักดิ์	โรงเรียนชาวนา จ.นครสวรรค์
12. น.ส.ภัทรินทร์ เข้มแข็ง	โรงเรียนชาวนา จ.นครสวรรค์
13. นายสุริพงษ์ อยู่สนิท	โรงเรียนชาวนา จ.นครสวรรค์

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นการสำรวจความต้องการของชาวนาเพื่อนำมาเป็นกรอบในการจัดทำร่างหลักสูตรในระดับปริญญาตรี โดยมีแบบสำรวจเพื่อวัดระดับความรู้ของชาวนา โดยมีประเด็นสำคัญในการสำรวจ ได้แก่ องค์ความรู้ในการจัดการนา การคัดพันธุ์ข้าว การจัดการศัตรูข้าว การจัดการดิน

การผลิตปุ๋ยชีวภาพ การเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ วัฒนธรรมชุมชน วิสาหกิจชุมชน
กระบวนการกลุ่มทางสังคม ภาวะความเป็นผู้นำ การบริหารงานพัฒนา การสงเคราะห์ชุมชน การจัด
สวัสดิการชุมชน เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การยกร่างหลักสูตรโรงเรียนชาวนาระดับปริญญาตรี โดยหลักสูตรที่ยกร่าง
ขึ้นสามารถนำเสนอได้ดังต่อไปนี้

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย

หมวดการศึกษาทั่วไป

1. วิชาภาษาและการสื่อสาร

เนื้อหาที่ชาวนาควรที่จะรู้เกี่ยวกับ การพูด การฟัง การอ่านและการเขียนภาษาไทย การ
ใช้ภาษาอังกฤษเบื้องต้นในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับอาชีพ

2. วิชามนุษยศาสตร์

หลักสูตรโรงเรียนชาวนาในเนื้อหาเรื่องนี้ที่ควรรู้ ได้แก่ การคิดอย่างเป็นระบบ การรับรู้
และเข้าใจพฤติกรรมที่เหมาะสม การใช้สารสนเทศ การดนตรี ศิลปะ และนาฏการสำหรับท้องถิ่น

3. วิชาสังคมศาสตร์

ชาวนาควรที่จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับ วิธีการดำเนินชีวิตแบบไทย วิถีของสังคมโลก และการ
ดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม

4. วิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

ชาวนาควรที่จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อชีวิตและสังคม
คณิตศาสตร์ทั่วไป คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้ สุขภาพเพื่อชีวิต กีฬาและนันทนาการ

หมวดวิชาเฉพาะ

1. วิชาแกน

ชาวนาควรที่จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับ กระบวนการทัศน์พัฒนาพื้นฐาน การจัดการความรู้ การ
วางแผนชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาชุมชน เกษตรกรรมยั่งยืนและสิ่งแวดล้อม
ชุมชน ชุมชนกับนวัตกรรมทางสังคม สังคมและวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น

2. วิชาเฉพาะ

ชานาควรที่จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับ วิชาหกิจชุมชน การเป็นวิทยากรกระบวนการ การทำแผนแม่บทชุมชน กองทุนและสวัสดิการชุมชน สุขภาพและวิถีชุมชน การจัดการเกษตรยั่งยืน เครือข่ายชุมชน การจัดการทำนา

3. วิชาวิทยาการจัดการ

ชานาควรที่จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ การประกอบการธุรกิจชุมชน

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

หมวดการศึกษาทั่วไปสามารถอธิบายสาระที่ชานาควรจะต้องรู้ ดังต่อไปนี้

ทักษะทางภาษาไทย

รวบรวมสื่อในชีวิตประจำวัน นำมาศึกษาวิเคราะห์ และสรุปประเด็นเกี่ยวกับความคิดกับภาษา ภาษากับความหมาย การใช้ระดับภาษาให้เหมาะกับโอกาสและอื่น ๆ ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน เขียน และการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ โฆษณา และอื่นๆ

ภาษาอังกฤษพื้นฐาน

ความสำคัญของภาษาอังกฤษในการสื่อสาร คำและการใช้คำในภาษาอังกฤษ ฟังและอ่านประโยคและสำนวนภาษาอังกฤษ ฝึกการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันเพื่อการทักทายแนะนำ สั่งอาหาร ขอบคุณ ขอโทษ ขอความช่วยเหลือ แสดงความเห็นใจ ฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนเพื่อสื่อความหมายจากประกาศ โฆษณา ฉลาก จดหมาย แบบฟอร์ม บันทึก

บัณฑิตชานาในอุดมคติ

ศึกษา วิเคราะห์ และอธิบายความสำคัญของชีวิตชานา การดำรงตนโลกยุคโลกาภิวัตน์ การเข้าใจตนเองและผู้อื่น คุณธรรมในการพัฒนาตน วิเคราะห์ อภิปราย และกำหนดแนวทางปฏิบัติ

ในการแก้ปัญหาและพัฒนาปัญญา คุณภาพชีวิต และสังคมโดยใช้หลักศาสนธรรมและหลักบรรทัดฐานทางสังคม

พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน

เรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ องค์ประกอบ และปัจจัยพื้นฐานของพฤติกรรมมนุษย์ บุคลิกภาพและการพัฒนาตน การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การพัฒนาพฤติกรรมการทำงานและการทำงานเป็นทีม การสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การสร้างสุขภาพจิตที่ดีและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

การใช้สารสนเทศ

เรียนรู้เกี่ยวกับสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฝึกทักษะการสืบค้น วิเคราะห์ จัดเก็บ และดูแลรักษาสารสนเทศ ประเมินคุณภาพและประสิทธิภาพของสารสนเทศ แนวทางในการปฏิบัติตามกฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับสารสนเทศ

ชีวิตกับดนตรี

ศึกษาและรวบรวมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบของดนตรีไทย ดนตรีพื้นบ้าน และดนตรีสากล คีตลักษณ์และคีตกวีที่สำคัญ ศึกษา วิเคราะห์เกี่ยวกับการฟังและการศึกษาดนตรี ฝึกทักษะการฟังดนตรี ศึกษา วิเคราะห์และอภิปรายเกี่ยวกับวรรณกรรมทางดนตรี ความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับวิถีชีวิต

ชีวิตกับศิลปะ

เรียนรู้เกี่ยวกับคุณค่าของทัศนศิลป์ ศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับความเป็นมนุษย์และประสบการณ์ทางความงาม การรับรู้ การเลือกสรรค่าความงามทางทัศนศิลป์และทัศนศิลป์ในแต่ละยุคสมัย ความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะกับชีวิตของมนุษย์ ฝึกทักษะในการจัดประสบการณ์และเลือกสรรความงามทางทัศนศิลป์ ฝึกวิจารณ์ศิลปะและอภิปรายเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตกับศิลปะ

ชีวิตกับนาฏการ

เรียนรู้เกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของศิลปะการแสดง การแสดงพื้นบ้านการ
แสดงสากล ศิลปะการแสดงกับวิถีชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์ระหว่าง
ศิลปะการแสดงกับวิถีชีวิตของชาวนา ฝึกการแสดงพื้นบ้านตามความสนใจ

วิธีการดำเนินชีวิตแบบไทย

เรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะของสังคมไทยในด้านครอบครัว ประชากร เศรษฐกิจ สังคม
การเมือง การปกครอง การศึกษา ศาสนา ศิลธรรมและค่านิยม วิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของ
สังคมไทย วัฒนธรรมและประเพณีไทย ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาของสังคมไทย เสนอแนวทาง
ในการขจัดปัญหาสังคมไทย วิเคราะห์และอภิปรายกระบวนการแก้ปัญหาตามโครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ ศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านและท้องถิ่น การดำเนินชีวิตอย่าง
พอเพียงและยั่งยืน

วิถีของสังคมโลก

เรียนรู้เกี่ยวกับวิวัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และปกครองของสังคมโลกที่
เกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 องค์การระหว่างประเทศและการจัดระเบียบสังคมโลก วิเคราะห์และ
อภิปรายเกี่ยวกับผลกระทบของการจัดระเบียบสังคมโลก อิทธิพลของวัฒนธรรมโลกที่มีต่อสังคมไทย
เหตุการณ์โลกปัจจุบัน และเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาสังคมโลก

การดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสิ่งแวดล้อม

เรียนรู้เกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ผลกระทบของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ที่มีต่อมนุษย์และสังคม การพัฒนาและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และอนุรักษ์ ความหลากหลายทาง
ชีวภาพในท้องถิ่น ค้นคว้า รวบรวม และเสนอแนวทางในการมีส่วนร่วมในการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงาน การส่งเสริมบำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเน้นสิ่งแวดล้อมในนาข้าว

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อชีวิตและสังคม

เรียนรู้เกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สสารและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ พัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ ความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคม ผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อมนุษย์ สภาพแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ค้นคว้าและวิเคราะห์แนวทางการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตชาวนา

คณิตศาสตร์ทั่วไป

เรียนรู้เกี่ยวกับคณิตศาสตร์เบื้องต้น ตรรกศาสตร์ และการให้เหตุผล ความน่าจะเป็น การนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และศึกษาค้นปัญหาเชิงคณิตศาสตร์เพื่อนันทนาการ

สุขภาพเพื่อชีวิต

เรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลและส่งเสริมสุขภาพกายและสุขภาพจิตของตนและผู้อื่น ปัจจัยทางครอบครัวที่ส่งผลต่อสุขภาพ อาชีพ ชุมชนและสิ่งแวดล้อมกับสุขภาพ การป้องกันภาวะเสี่ยงของบุคคลวัยต่าง ๆ แนวปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพกาย สุขภาพจิต การป้องกันภาวะเสี่ยงของบุคคล และการประยุกต์ใช้ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ

กีฬาและนันทนาการ

เรียนรู้เกี่ยวกับความหมายและความสำคัญ รูปแบบ และประเภทของกีฬาและกีฬานันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬากับการออกกำลังกาย อภิปรายและกำหนดแนวทางในการเสริมสร้างและทดสอบสมรรถภาพทางกาย สวัสดิภาพในการเล่นกีฬา การออกกำลังกาย และนันทนาการ ฝึกปฏิบัติตนในการเล่นกีฬาและนันทนาการท้องถิ่น

หมวดวิชาเฉพาะ

หมวดวิชาเฉพาะมีสาระการเรียนรู้ที่ชานาควรรู้ ดังนี้

กระบวนการทัศน์พัฒนาพื้นฐาน

ศึกษาความหมายของคำว่ากระบวนการทัศน์ อันเป็นพื้นฐานการพัฒนา รูปแบบต่าง ๆ ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองจนถึงปัจจุบัน ทั้งในระดับโลกจนถึงระดับประเทศ โดยเฉพาะตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแผนที่ 1 เป็นต้นมา ผลกระทบของการพัฒนาต่อวิถีของชุมชน วิถีชานา และศึกษาทางเลือกกระบวนการพัฒนาเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน

การจัดการความรู้ การวางเป้าหมาย และแผนชีวิต

ศึกษาภูมิหลังพัฒนาการของตนเอง ค้นพบตนเอง ตระหนักในศักยภาพ ความถนัด ความมุ่งหวัง และข้อจำกัดของตนเอง จัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และความรู้เกี่ยวกับตนเอง การเพิ่มพูนและเติมเต็มความรู้เข้าระบบ และการใช้ประโยชน์จากฐานความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการตลอดชีวิต วางเป้าหมายชีวิต แผนชีวิตและพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแผนบนกระบวนการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดทุกช่วงชีวิต

ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาชุมชน

ศึกษาความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นในบริบทของวิถีชุมชน วิธีการถอดรหัสภูมิปัญญาเพื่อเข้าถึงความหมายลึกและคุณค่าของภูมิปัญญา รวมทั้งศึกษาแนวทางในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และประยุกต์ภูมิปัญญาเพื่อการพัฒนาชุมชน

เกษตรกรรมยั่งยืนและสิ่งแวดล้อมชุมชน

ศึกษาแนวคิดและรูปแบบต่าง ๆ ของเกษตรกรรมยั่งยืนหลากหลายรูปแบบที่เป็นหลัก ประกันความพอเพียงและยั่งยืนให้ครอบครัวและชุมชน รวมทั้งแนวคิดและรูปแบบการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมชุมชน เช่น ดิน น้ำ ป่า และระบบนิเวศ

ชุมชนกับนวัตกรรมทางสังคม

ศึกษาประวัติวิวัฒนาการของนวัตกรรมด้านต่าง ๆ (ได้แก่ เทคโนโลยี ระบบเงินตรา การสงคราม ฯลฯ) ที่สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของสังคมมนุษย์ ซึ่งขึ้นอยู่กับความแตกต่างของภูมิเวศวิทยา เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดความสัมพันธ์ทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การขยายอำนาจในภูมิภาคต่างๆ ของโลก

สังคมและวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น

ขอบเขต ความหมาย ความสำคัญของสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โครงสร้างสังคมท้องถิ่น วัฒนธรรมท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น วิธีการศึกษาชุมชน นโยบายเพื่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

การเป็นวิทยากรกระบวนการ

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : การทำแผนแม่บทชุมชน

ศึกษาศาสตร์และศิลปะการถ่ายทอดความรู้ การฝึกฝนทักษะ และการเสริมสร้างเจตคติ การวิเคราะห์และสร้างหลักสูตร การวางแผนสาระ และการออกแบบสื่อ และกิจกรรมกระบวนการให้การอบรม การเรียนรู้ และการฝึกปฏิบัติในฐานะวิทยากรผู้ถ่ายทอดการเรียนรู้และกำกับกิจกรรมกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นตามแต่ละกิจกรรม/ โครงการ ครอบคลุมกระบวนการวัดผล ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติหน้าที่วิทยากรกระบวนการ

การทำแผนแม่บทชุมชน

ศึกษาแนวคิดและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับแผนแม่บทชุมชนด้วยวิธีประชาพิชญ (People Research for Development – PR&D) ซึ่งโยงไปถึงกระบวนการทัศน์พัฒนา รวมทั้งการศึกษากรณีตัวอย่างให้เห็นการดำเนินงานทั้งกระบวนการ และปัจจัยความสำเร็จของการทำแผนดังกล่าว

การจัดการแผนแม่บทชุมชน

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : การทำแผนแม่บทชุมชน

สัมมนาเกี่ยวกับกรณีศึกษารวมชนที่กำลังดำเนินการจัดทำแผนแม่บทชุมชน หรือที่มีผลงานการทำแผนแม่บทชุมชนกระบวนการทำประชาพิชญและพัฒนา การจัดเวทีวิเคราะห์ข้อมูลหมวดต่าง ๆ และการสังเคราะห์ประมวลผลเป็นแผนแม่บทชุมชน

วิสาหกิจชุมชน

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : การทำแผนแม่บทชุมชน และ การจัดการแผนแม่บท

ชุมชน

ศึกษาความหมายของวิสาหกิจชุมชน แนวคิดและรูปแบบการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน พร้อมทั้งตัวอย่างคลัสเตอร์ (clusters) วิสาหกิจชุมชน และการจัดการแบบซิงเกิ้ล (synergy) เพื่อให้เห็นความเกี่ยวข้องไปถึงระบบเศรษฐกิจชุมชน กระบวนการเรียนรู้หรือการทำข้อมูลและแผนแม่บทเพื่อก่อให้เกิดวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งการสร้างนักวิสาหกิจชุมชน

การจัดการวิสาหกิจชุมชน

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : วิสาหกิจชุมชน

เรียนรู้เกี่ยวกับการสัมมนาการประกอบการวิสาหกิจชุมชน เกี่ยวกับความเป็นมา หลักการบริหารจัดการ และการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนให้มั่นคงยั่งยืน

กองทุนและสวัสดิการชุมชน

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : การทำแผนแม่บทชุมชน และ การจัดการแผนแม่บท

ชุมชน

ศึกษาความหมายของทุนชุมชน แนวคิด แนวปฏิบัติและรูปแบบของการดำเนินงานเกี่ยวกับกองทุนชุมชน และการจัดระบบสวัสดิการ โดยอาศัยทุนของชุมชน ซึ่งรวมถึงการจัดการทุนทรัพยากร ทุนทางสังคม ทุนทางปัญญาเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตของชุมชน ซึ่งเกี่ยวข้องไปถึงระบบการออม การผลิตและการบริโภค

การจัดการกองทุนและสวัสดิการชุมชน

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : กองทุนและสวัสดิการชุมชน

เรียนรู้เกี่ยวกับการสัมมนาเรื่องกองทุนสวัสดิการลักษณะต่าง ๆ การจัดสวัสดิการเพื่อการดำเนินชีวิตของสมาชิกชุมชน จากการบริหารจัดการกองทุนในลักษณะต่าง ๆ

สุขภาพและวิถีชุมชน

ศึกษาแนวคิดและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันและดูแลสุขภาพของชุมชน โดยวิธีผสมผสานระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความรู้ด้านสาธารณสุขสมัยใหม่ โดยเน้นสุขภาพแบบองค์รวมและ “การสร้าง” มากกว่า “การซ่อม”

การจัดการสุขภาพชุมชน

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : สุขภาพและวิถีชุมชน

เรียนรู้เกี่ยวกับการสัมมนาการพัฒนากระบวนการสุขภาพของชุมชน โดยวิธีผสมผสานระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่นกับความรู้ด้านสาธารณสุขสมัยใหม่ เน้นสุขภาพแบบองค์รวม โดยกระบวนการปฏิบัติเชิงระบบมีการวางแผนจากพื้นฐานข้อมูล การเก็บรวบรวมผลการปฏิบัติเป็นระยะ วิเคราะห์ผล ประเมินผล และรวบรวมรายงานผล พร้อมข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

การจัดการเกษตรยั่งยืน

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : เกษตรกรรมยั่งยืนและสิ่งแวดล้อมชุมชน หรือเรียนในภาคเรียนเดียวกัน

เรียนรู้เกี่ยวกับการจัดสัมมนาการเกษตรกรรมยั่งยืนหลากหลายรูปแบบที่เห็นผลในหลักประกันความพอเพียงและยั่งยืนให้ครอบครัวและชุมชน โดยกระบวนการเชิงระบบ มีการวางแผนจากพื้นฐานข้อมูล และการประยุกต์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความรู้สากลอย่างสมดุล การเก็บผลการปฏิบัติเป็นระยะและวิเคราะห์ผล ประเมินผล และรวบรวมรายงานผลพร้อมข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา

การจัดการเกษตรและสิ่งแวดล้อม

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : เกษตรกรรมยั่งยืนและสิ่งแวดล้อมชุมชน หรือ เรียนในภาคเรียนเดียวกัน

เรียนรู้เกี่ยวกับการสัมมนาว่าด้วยงานแปลงเกษตรกรรมตัวอย่าง ที่ยึดกระบวนการทัศน์การพัฒนาที่ยั่งยืนและดำรงความสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและกระบวนการจัดการเกษตรกรรม และสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

เครือข่ายชุมชน

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : วิชากิจชุมชน

ศึกษาแนวคิดและแนวปฏิบัติเรื่องเครือข่าย ความหมายและความสำคัญในการพัฒนาชุมชน การสื่อสารเพื่อการพัฒนา ศึกษากรณีตัวอย่างต่าง ๆ ของเครือข่ายองค์กรชุมชน รวมทั้งเครือข่ายประชาสังคมในความหมายที่กว้างออกไป

การจัดการเครือข่ายชุมชน

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : เครือข่ายชุมชน

เรียนรู้เกี่ยวกับการสัมมนาเรื่องกรณีองค์กรชุมชนที่มีการจัดการเชื่อมประสานเป็นเครือข่าย กับองค์กรชุมชนต่างๆ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารจัดการ การพัฒนาการดำเนินงานและการประสานงาน เครือข่ายชุมชน

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ

ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะพื้นฐานของธุรกิจประเภทต่าง ๆ และองค์ประกอบที่ใช้ในการประกอบธุรกิจ ได้แก่ การจัดการ การบัญชี การเงิน การตลาด การบริหารบุคคล การบริหารสำนักงาน ซึ่งครอบคลุมถึงเอกสารทางธุรกิจประเภทต่าง ๆ แนวทางการประกอบธุรกิจ ตลอดจนศึกษาปัญหาที่เกี่ยวข้องในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนจรรยาบรรณของนักธุรกิจ

การประกอบการธุรกิจชุมชน

ศึกษาความหมาย ความสำคัญ รูปแบบ และองค์ประกอบที่ใช้ในการประกอบการธุรกิจชุมชน ได้แก่ การจัดการ การบริหารทรัพยากรบุคคล การตลาดการเงิน การบัญชี และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการธุรกิจชุมชนศึกษาลักษณะของชุมชน ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่เหมาะสมต่อการประกอบธุรกิจ และปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินการของผู้ประกอบการธุรกิจ ตลอดจนศึกษาถึงจรรยาบรรณของผู้ประกอบการธุรกิจที่มีต่อชุมชนและต่อสังคมโดยรวม ทั้งนี้เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของธุรกิจชุมชน

การสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและงาน 1

จัดให้มีกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์ และตั้งเป้าหมายในการพัฒนาชีวิตและงานของตนในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน อาทิ ด้านสุขภาพ ร่างกาย ด้านปัญญา ความรอบรู้ ด้าน

คุณธรรม และด้านทักษะปฏิบัติ ฝึกฝนตนเองให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้ง พร้อมเขียนรายงานและนำเสนอผลการทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น

การสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและงาน 2

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : การสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและงาน 1

จัดให้มีกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์ตนเองและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ ขจัดจุดอ่อนของตน พัฒนาจุดแข็ง พัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง เข้าใจผู้อื่น พัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อื่น ใกล้ชิดในครอบครัว ที่ทำงาน และกับผู้อื่นในชุมชนและสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

การสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและงาน 3

วิชาที่ต้องเรียนมาก่อน : การสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและงาน 2

จัดให้มีกิจกรรมการเรียนรู้งานในหน้าที่รับผิดชอบ เน้นการทำงานภายใต้การแนะนำช่วยเหลือของผู้มีประสบการณ์ เพื่อที่จะได้เรียนรู้ วิเคราะห์ปัญหา และวิธีการตัดสินใจในการแก้ปัญหา การปรับปรุงคุณภาพงาน ได้เรียนรู้และบูรณาการความคิดความเข้าใจในงานและชีวิตได้ด้วยตนเอง มีความรัก ความศรัทธาในอาชีพ มีส่วนร่วมในเครือข่ายวิชาชีพทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และหรือระดับระหว่างประเทศ

กระบวนการเรียนการสอน

การจัดกระบวนการเรียนการสอน

หลักสูตรโรงเรียนชาวนา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เป็นหลักสูตรที่มีการจัดทำหลักสูตรเพื่อวัดระดับความรู้ของชาวนา ขณะเดียวกันก็เป็นหลักสูตรที่มีการพัฒนาชาวนาพร้อมกับการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม กระบวนการเรียนการสอนเน้นการประยุกต์ใช้กับอาชีพการทำนาและมีความแตกต่างและโดดเด่นจากหลักสูตรอื่นๆ โดยทั่วไป คือ

1. เป็นหลักสูตรที่มีภาคีหน่วยงานทั้ง ภาครัฐ เอกชน ภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชนมีส่วนร่วม

1.1. ชุมชนท้องถิ่นเป็นเจ้าของมหาวิทยาลัย จึงมีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น

1.2. องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และงบประมาณบางส่วน

1.3. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีบทบาทหน้าที่ดูแลและวัดระดับความรู้ของ ชาวนาเพื่อให้วุฒิการศึกษา

1.4. โรงเรียนชาวนามีบทบาทจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับชาวนา อบรมและเตรียม ผู้จัดกระบวนการเรียนการสอน(ครูผู้สอน)เพื่อความเข้าใจและชัดเจนต่อแนวทางการจัดหลักสูตรครั้งนี้

2. เป็นหลักสูตรที่มีการจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้เทคนิค การจัดการความรู้ในกระบวนการเรียนการสอน เน้นการแลกเปลี่ยน เรียนรู้จากประสบการณ์จริงและ นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ทบทวนให้ตกผลึกทางความคิดและเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร

ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้มีกระบวนการดังนี้

1. มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรที่มาจากผู้เกี่ยวข้อง มีคุณวุฒิตรงตามสาขาและ/ หรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง
2. มีการสำรวจความต้องการของสังคมเพื่อนำมาเป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตร
3. มีการวิพากษ์การจัดทำหลักสูตรจากบุคคลที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
4. มีรายงานกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และรายงานการประชุมคณะกรรมการร่าง

หลักสูตร

5. มีนโยบายในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรรายวิชาทุก ๆ ปี
6. มีแผนงานในการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชา ทุก ๆ 5 ปี

การประเมินหลักสูตร

กำหนดแนวทางการประเมินหลักสูตรไว้ดังนี้

1. ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนโดยผู้เรียนทุกภาคการศึกษา และประเมินโดย ผู้สอนปีละครั้ง
2. ประเมินผลการเรียนรู้ทุกรายวิชาทุกภาคการศึกษา และจัดให้มีการประเมินผล การเรียนรู้รวบยอดก่อนสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย 2 ครั้ง

3. ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา (Performance Evaluation) ภายหลังสำเร็จการศึกษา ทุก 4 ปี
4. ประเมินผลกระทบจากการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา (Impact Evaluation) ภายหลังสำเร็จการศึกษา ทุก 4 ปี
5. มีการประเมินหลักสูตรทั้งระบบทุกรอบ 4 ปี

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
Nakhon Sawan Rajabhat University